

Bize verilen nimetler karşısında tavrımız ne olmalıdır?

Habibi Nacar Yılmaz / Eğitici – Yazar

Bir sabah kahvaltıda, teşekkürümüze biraz tefekkür katınca, sesli düşünmeye başladık. Hanımla, karşılıklı hayretlerimizi dile getirmeye çalıştık. Önümüze konulan başta ekmek, diğer nimetlerin soframıza gelinceye kadar geçirdiği yolculukları anlamaya çalıştık. Bir ekmek ve su ile bile ayakta kalabilecekken, insanın sofrası çeşit çeşit nimetlerle süslenmiş, donatılmış. Birini gafletle yutsan bile diğerini görmezden gelemiyorsun. Azıcık düşünmekle anlıyorsun ki bir rahmet ve şefkat sahibi, bu kadar türlü nimetleriyle muhabbet ve rahmetini bize gösteriyor. Basit ve kuru toprağın bağrından süzülerek bize göre, özel ambalajlarla hazırlanan bunca nimet gösteriyor ki merhamet sahibi bir Zât bu rahmeti ile bizi gördüğünü, bildiğini bildiriyor. Bir nevi diyor ki ben sizi biliyorum, görüyorum; şefkat de ediyorum. Bunu görüyorsunuz. Birinde anlamazsanız, diğerinde anlayın diye de nimetlere çeşitli tatlar, şekiller, kokular, lezzetler yerleştiriyorum.

Şimdi bir duvar düşünün. Duvar yarılıyor, size her sabah bir kahvaltı; öğlede öğle yemeği, akşamda yine tekrar yemek gönderiliyor. Bu sevkiyat hiç aksamıyor, ihmal edilmiyor. Bu hâl ve keyfiyet size neyi düşündürür? Yani hâl, bu nimetlere olan ihtiyacımız; keyfiyet, bunların hepsinin duvar keyfiyetindeki kuru bir topraktan tam da size göre ayarlanmış şekilde gönderilmesi. İnsan olan insan, bu keyfiyet karşısında nasıl hayret etmez, anlamak gerçekten zor. Hele bir tebessümü dahi esirgemek ve tam bir vurdumduymazlık içinde bir ömür bitirmek ise, tam bir iflas ve hayatın işlevsiz ve tepkisiz bir cesede dönüşmesi, bir nevi hantallaşması hâli.

Çeşitli zaman ve zeminlerde, bu hakikati dile getirdiğimizde, değişik tavırlarla karşılaşırız. Bir gün sınıfta yukarıda yazdıklarımızı anlatıp elbette ki böyle bir rahmet, bizden “küllî ve hâlis bir şükür ve ciddi ve sâfi bir hürmet” ister, diye bitirmiştik. Ciddi ve sâfi bir hürmet kısmı dikkat çekip etkili olmuştu. Hürmet ciddi olmalıydı. Yani yarım yamalak, emir- yasak ekseninde değil de her gün taze bir hayret ve heyecanla gerekçelerini, nerede olduğumuzu ve durduğumuzu hissederek olsun. Diğer bir yönüyle, Allah’a muhatap olma ve O’nun tarafından muhatap alınma keyfiyetini içinde saklasın. Nimetler karşısında yetmezliğini anlamak ve bunlara O’nsuz ulaşamayacağı idrâki de hürmetinin içinde olsun.

Hürmetin, ubudiyet kıvamına ulaşsın. Yani, kendisinin aciz bir kul olarak hiçbir şeyin maliki, gerçek sahibi olmadığı şuuru taşıyın. İmanî bir gerekçe ile taçlansın. Yani “Evet Cenab-ı Hakk’a iman eden, elbette O’na itaat edecek.” katiyetinde olsun. Hayatın hepsini dönüştüren, hayata hayat olan bir asîl duruş hüviyeti takınsın. Hürmeti, sıradanlığın seline kapılmasın, vakti teslim alsın. Hülâsa farzdır, yapmak zorundayız gerekçeleriyle değil; insan olmanın sancısını çeken bir kalple, hürmetin gerekliliğini hissederek yapın.

Halis de olsun hürmetin. “Bize bu iyiliği kim yapıyor, ona nasıl teşekkür etmeliyim?” sorularının cevabı olan hürmet ve ibadetin, sonsuz bir minnetin dillendirilmesidir. Sonsuz minnet, sadece sonsuz bir Zât’a duyulur ve sunulur. O hürmete, başka nazar ve müdahaleler ortak edilmez, edilemez. Bu, insanın şerafetine yakışmaz.

Onun bizde tasarrufu, ikramı, merhameti olmasaydı tek bir nefeslik huzurumuz bile olmazdı ve ona gücümüz bile yetmezdi. Böyle bir merhamete karşı duyulan minnettarlığa başka ortak aranır mı? O zaman hürmetimiz yani ibadetimiz, Allah’ın görmesine değer kalitede ve onun bilmesine uygun şekilde olsun. Sadece o görsün ve bilsin. O’nun huzurunda başkalarının nazarı, bakışı bir değer ifade eder mi? Hayret ve minnet içindeki her hâlin, özellikle bunun en anlamlı ifade şekli namazın, şuurulu hareketin zirvesidir.

Hayret ve minnetine O’ndan başkasını ortak etmek, yüksek bir kuleden gayet derin bir çukura düşürür insanı. Öyleyse hürmetin sadece O’na olsun. Minnetin, O’ndan başkasına olmasın.

Gariptir, bu mânaları seviyeye göre birkaç cümle ile anlatınca, bir öğrenci “Hocam, bunlar güzel de sizin hürmet ve minnet dediğiniz şeyin kapısı, bizi namaza çıkarıyor” dedi.

Öğrencimin bu âni tespiti doğrusu beni şaşırttı. Evet, işte namaz bu kadar önemli. Çünkü, nimetlere karşı biz kulların ilk vazifesi şükretmektir. Şükrün yüzlerce çeşidi var ama, en geniş ve en önemli olanı namazdır. Şükür içinde sâfi bir iman var; hâlis bir tevhid bulunur. Safi iman ve halis tevhit de Allah’ın bizler için farz kıldığı “Namaz”ı kılmamızı gerekli kılmaktadır.

Allah (c.c), namazlarımızı da diğer şükürlerimizi de kabul etsin.